

מִזְבֵּחַ

עין משפט

נר מצוה

צַבָּא ב מַיִי פ"ה מהל' שמיטה ה' י:
ק ג מַיִי פ"ו מהלכות שמיטה הלכה ח:
קא ד מַיִי שס ה' ו:
קב ה מַיִי שס ה' ז:
קג ו מַיִי שס הלכה ט ופ"ד מהל' מעשר שני ונ"ר הלכה ו:

רבינו חננאל

דומיא דלאכלה להיות דרך הנאתו וביעורו שוה.
א"ר אלעזר אין שביעית מתחללת אלא דרך מקח.
ממש מתחללת בלא כלום אונאה [שנאמר בשנת היובל הזאת וגו' וסמך ליה וכי תמכרו ממכר ש"מ דקדושת יובל בעינא מקח וממכר ממשן. ור' יוחנן אמר בין דרך מקח בין דרך חילול. כלומר אפי' אם יאמר הללו פירות שביעית יהו מחוללין על מצות הללו הרי אלו מחוללין מ"ט דכתיב כי יובל היא קדש וגו' כקדש מה קדש אפי' דרך חילול אף שביעית כמותן. ור' אלעזר האי מיבעי ליה לכדתניא כי יובל היא וגו' (או) מה קדש תופס את דמיו ונעשו אותן דמים קדש אף שביעית תופסת דמיה. ותניא כוותיה כי יובל היא וגו' אי מה קדוש הקדש לחולין אף שביעית תופסת דמיה ויוצאין הפירות לחולין ת"ל תהיה כל תבואתה לאכול בהווייתה תהא לעולם כיצד לקח בפירות שביעית בשר הבשר והפירות מתבערין בער"ש הראשון של פסח בשנה השביעית ומפורש בפרק אחרון דמעשר שני. לקח בבשר דגים יצא בשר נכנסו דגים לקח בדגים כו' הא כיצד אחרון אחרון נתפס. כלומר לקח בבשר דגים ובדגים יין וביין שמן השמן נתפס לבדו שהוא אחרון והבשר והדגים והיין יצא לחולין ופירות שביעית עצמן אע"פ שנתפסו הדמים אלא הרי הן כקדושת שביעית. ודייקינן מדקתני ברייתא בכל אחד מהן הבשר והדגים וביין ובשמן לקח בכל אחד ש"מ דרך מקח א"ר דרך חילול לא: תניא כו' יוחנן אחד שביעית ואחד מעשר שני מתחללין על בהמה חיה ועוף בין חיים בין שחוטין דברי ר' מאיר וחכ"א על שחוטין מתחללין על חיים אין מתחללין גזירה שמה יגדל מהן עדרים. הא דתני ר' יוסי בוא וראה כמה קשה אבקה של שביעית מפורש בקדושין פ"א חו השמועה עדיין צריכה עיון. ואסיקנא

מ:

לולב הגזול

פרק שלישי

סוכה

מרבבה אני את הכבוסה ששוה בב"ל אדם. שהכל נריכין לה כמו אכילה שוה בכל אדם: מלוגמא שאינה שוה בב"ל אדם. שאין הכל חולין: וְלֹא לְזוֹף. יין שמוזלין צבית לריח טוב: אפיקטוויון. להקיא: והוא צנטריקון אפיק טפי זין מזון האוכל יותר מדלי מוילא ומקיא:

במאן בר' יוסי. ללא ממעט אלא הנאה שאינה שוה בכל והנך נמי אינס אלא לנורך חולי ואסטינס. והיינו תנאי דלעיל דלרצנן לא נהגא שביעית אלא דדצר שהנאמו וציעורו שוה דדרשינן ליה נמי הכי והיתה שצת הארץ נוהגת דדצר שהוא לכס דומיא דלאכלה שהנאמו וציעורו שוה ולא צעזים ורצי יוסי דריש הכי והיתה שצת הארץ נוהגת כולו^[א] שהנאמו שוה בכל אדם ואפילו עזים להסקה: אין שביעית מתחללת. לתפוס דמיה צקדושתה: אלא דרך מקח. שמוכרה זה למצרו אצל לא ע"י חילול לומר הרי פירות הללו מחוללין על מעות האלו כדרך שפודין הקדשות: בשנת היובל. שביעית ויוצל חדא היא: וסמך ליה וכי תמכרו ממכר. ודרשינן סמוכין למימרא ללא שיך צפירות לתפוס קדושת הדמים^[א] אלא ע"י ממכר: קודש מתחלל בין דרך מקח בין דרך חי'ול. לכתיב (ויקרא כ) ופדה צערכך ויסקף תמישיתו עליו הרי חילול ואס לא יגאל ונמכר צערכך (סג) הרי מקס: ורבי יוחנן. הך דרשה דסמוכין דסמך וכי תמכרו ליוצל מאי דריש ציה: דרבי יוסי בר חנינא. צמסכת ערכין (דף ל:)

ארוכה היא מאד וכאן לא נכתבה כולה צספרים: כמה קשה אבקה של שביעית. מידי ללא הוי עיקר האיסור תלוי צו קרי אצק וכן אצק רצית^[א] וכן אצק לשון הרע^[א] שאינו לשון הרע גמור אלא נד לשון הרע כמו אצק העולה מדצר הנכתש צמכתשת: אדם נושא וגותן בפירות שביעית. לסחורה דהיינו אצק שביעית דעיקר איסור שביעית לא תורע לא תזמור וזהו איסור קל שצה: לפוף מוכר את מטליליו ואת בליו. מחמת עניות: שנאמר בשנת היובל הזאת וסמך ליה וכי תמכרו ממכר. ודרשינן סמוכין שצציל עונשה של שביעית תצא לידי כך: קודש תופס את דמיו. פדיה כתיב ציה שוה יונא וזה נכנס תחמיו יונא הקדש לחולין ונכנסין הדמים תחמיו דהיינו ופדה והיינו נמכר^[א] דכל מכירה יונאה מכחו של זה וצא ליה והדמים נכנסין לרשות המוכר: בהוייתה תהא. צקדושתה: מתבערין בשביעית. צמוך זמן הצעור: יצא בשר. שהדמים יונאין לחולין על ידי פדיה צדמים^[א] של קודש ללא כתיב תהיה אלא צפירות ענמן: ופרי עצמו. פרי הראשון אסור לנהוג צענמו חול אלא קדושת שביעית עליו: מתחללין. משמע דרך חילול צפדיה ולא צמקה וממכר: שמוא יגדל מהם. ישסה אצלו לגדל וולדות ונמנא משהה מעשרותיו והתורה אמרה (דברים יד) שנה שנה ואכלת ואס שהה ראשונה ושניה חייצ צשלישית לצער כל מעשרותיו צסוף שנה שלישית מן הצית ולהתוודות וגצי שביעית נהנה מהן להמעשר והתורה אמרה (ה) ולא לסחורה אלא להפקיר ולצער צשביעית עד שלא תכלה לחיה מן השדה^[א] הוא זמן צעור לפירות ולדמיהן: צזכרים

צמוזד יחזרו דמים למקומן וכולה צרייתא דקדושין רצי יהודה היא

דאפילו צהקא. איכא נמי משרה ובבבדה. והכא לא נקט אלא דצר שאין שוה בכל אדם [שם]. אבקה של שביעית. איסור הקל שצה העושה סחורה צפירותיה דהוה ליה לאו הצא מכלל עשה לאכלה ולא לסחורה. בשנת היובל הזאת. וכי תמכרו אס תמכרו ומקנו מה שאסרמי לכס צו סופך למכור ממכריך וכל כלי צימך [קידושין כ.]. מתבערין. נאכלין קודם הציעור קודם שיכלה למיה מן השדה אותו המין שמכר [ע"ז נד.].

מסורת הש"ס עם הוספות

(א) קדושין כ. ערכין ל: [מוסף' דערצין פ"ה], (ב) קדושין נח. ע"ז נד: (ג) [שביעית פ"ח מ"ז קדושין נח. ע"ז נד: צבורות ט.], (ד) ב"מ סא:, (ה) ב"ב קסה, (ו) פסחים נב., (ז) לט. ד"ה מצות, (ח) ע"ז סב., (ט) מ"ג, (י) פ"ז ה"ה, (כ) בסופר, (ל) מה:, (מ) מע"ש פ"א סוף ה"ב, (נ) מע"ש פ"א הט"ו.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שמה יגדל וכו' והסורה אמרה לאכלה ולא לסחורה:

הגהות מוהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה שמה כו' היינו נקבה כדאיתא בבבצה דף כ. נ"צ אין לזה מוכן ונש"ס דפוס ויינענא ונאסלילאה אינו:

תורה אור השלם

(א) בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחרתו: [ויקרא כה, יג]

(ב) וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תגזו איש את אחריו: [ויקרא כה, יד]

(ג) כי יובל הוא קדש תהיה לכם מן השדה תאכלו את תבואתה: [ויקרא כה, יב]

הגהות וצינונים

[א] תיבת "וכו'" שיך להלן אחר תיבת וגו', והכוונה להמשך הברייתא כדמפורש בקידושין, ובכת"ל ליתא תיבת "וכו': [ב] תיבת "ואסור" ליתא בקידושין ונכון (רש"ש) וכן ליתא בדפו"ר כאן: [ג] תיבת "ואסורה" ליתא בקידושין ונכון (רש"ש) וכן ליתא בדפו"ר כאן: [ד] בדפו"ר נוסף היתה שבת הארץ נהגת בדבר שהוא צבם דומיא דלאבשה שהנאתו וכו', ותיבת "כולו" ט"ס: [ה] צ"ל דלא שיך בדמים לתפוס קדושת הפירות (יד דוד, ע"ש) וברש"ש כתב דצ"ל דלא שיך בפירות לתפוס הדמים בקדושה אלא. וע"ע מנחם משיב נפש: [ו] בכפ"ח העתיק לשון רש"י דהיינו ופדה והיינו ומכר או ש"ל דהיינו נפדה והיינו נמכר: [ז] צ"ל בדמים (רש"ש): [ח] מוכר כצ"ל (רש"ש): [ט] [ע"ש דלפנינו איתא מחללין ולא מחללין מיבעי ליה] (גליון):

ליקוטי רש"י

אינה שוה בב"ל אדם. אינה נריכה אלא לחולס. לוץף. שמוזלין יין צבית והאי נמי אין שוה בכל אדם שא"ל זילוף אלא אדם מעוגג ומעודן. אפיקטוויון. וושי"ט